

Anti- pestprotocol

Het team van Montessorischool Tuinstad wil de kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarbinnen zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen.

De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat in de klas en op het schoolplein. Daarnaast dragen de montessoriprincipes ook bij aan een fijne schoolomgeving.

Wij starten ieder schooljaar met de Gouden Weken om een fundament neer te zetten voor een goede groepsvorming. In deze Gouden Weken worden er in de groep afspraken en regels gemaakt die afgeleid zijn van onze drie schoolregels.

Het accent ligt in deze weken op groepsvormende activiteiten en oudercontact.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Dit geldt ook voor het gebruik van social media. Kinderen moeten leren hiermee om te gaan en de volwassenen moeten hen daarbij helpen. We verwachten dat een ieder zijn verantwoordelijkheid hierin neemt.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

De Gouden weken

De Gouden weken zijn de eerste weken van het schooljaar. In deze eerste vier weken is de manier waarop een groep leerlingen zich vormt van cruciaal belang. Een groep heeft na de zomervakantie weer tijd nodig om zich te vormen. De hiërarchische structuur verschuift wat. Juist deze gevoelige periode is bij uitstek geschikt om in te zetten op de groepsvorming. Hierin speelt ook het contact tussen ouder en leerkracht een belangrijke rol. De wisselwerking tussen ouder en leerkracht is medebepalend voor de prestaties en het welbevinden van het kind.

Om de groepsvorming positief te stimuleren vinden er in de Gouden Weken elke dag groepsvormende activiteiten plaats in de vorm van energizers. Energizers zijn activiteiten met een speels karakter waarbij je energie in de groep losmaakt en nieuwe energie creëert. In elke energizer zit een leerdoel welke wordt benoemd en besproken met de groep.

Naast energizers staan in deze weken de groepsregels centraal. In week één besteedt de leerkracht aandacht aan de eerste schoolregel. Aan de hand van deze regel worden in de groep afspraken gemaakt, deze afspraken worden door de leerlingen omgezet in zelf geformuleerde, positieve groepsregels. Op deze wijze worden de normen niet door de groepsleiders bepaald, maar door de klas en de leerkracht samen.

Daarnaast besteden wij veel aandacht aan de ouderbetrokkenheid op school. In de Gouden weken leggen de leerkrachten contact met alle ouders van hun groep en geven ouders een impressie van hun kind op school.

Pesten op school

Verschillen tussen pesten en plagen

We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te zeggen vanuit een onschuldige sfeer. Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren.

Er is sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen heel goed met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die hen later in hun leven van pas komt bij conflicthantering, waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt.

Pesten, gedefinieerd met: "*het op structurele toepassen van lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld*", daarentegen is bedreigend voor degene die het overkomt. Het is systematisch van aard; het machtsverwicht is ongelijk; het slachtoffer mag niet meer voor zichzelf opkomen en loopt blijvende, voornamelijk psychische, schade op. Het specifieke van pesten is dus gelegen in het bedreigende en vooral systematische karakter. De inzet van pestgedrag is altijd macht door intimidatie.

Partijen

Bij elke vorm van geweld, dus ook bij pesten, kunnen vijf partijen worden onderscheiden: de zwijgende middengroep, pesters, het personeel, de ouders en gepeste leerlingen.

De zwijgende middengroep

De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij pesten in de directe actieve rol van pester. Sommige kinderen doen, uit angst of uit berekening, mee. Dit zijn de zogenaamde 'meelopers'. Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf in de slachtofferrol te geraken. Maar het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken daardoor in populariteit mee te liften met de pester in kwestie. Andere kinderen behouden enige afstand: ze pesten niet mee, maar doen ook niets om aan de situatie een einde te maken. Er zijn ook kinderen die niet merken dat er gepest wordt of niet willen weten dat er gepest wordt in hun directe (school)omgeving. Heel af en toe neemt een leerling, die hoog in de hiërarchie van de klas staat, het voor het gepeste kind op.

Pesters

Kinderen die pesten zijn fysiek de sterksten. Ze kunnen het zich permitteren zich agressief op te stellen en ze reageren dan ook met dreiging van geweld of de indirecte inzet van geweld. Pesters lijken op het eerste gezicht populair te zijn in een klas, maar ze dwingen hun populariteit in de groep af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven. Echte pesters zijn niet alleen agressief en fysiek sterker dan de rest van de klas, ze hebben ook nog weinig empathisch (invoelend) vermogen, zijn impulsief en domineren graag andere kinderen.

Meisjes pesten in drie kwart van de gevallen door middel van psychisch geweld (buitensluiten, roddelen) en voor de rest door middel van fysiek geweld. Bij jongens is het net andersom: in driekwart van de gevallen door middel van fysiek geweld en voor de rest door middel van psychisch geweld.

Een 'succesvolle' pester leert niet zijn agressie op een andere manier te uiten dan door het ongewenste pestgedrag te vertonen. Ook pesters hebben op de langere termijn last van hun pestgedrag. Door hun verkeerde en vooral beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om een vriendschap op te bouwen en te onderhouden op andere gronden dan die van macht en het

delen in die macht. Pesters maken een abnormale sociale ontwikkeling door met alle gevolgen van dien voor de pester zelf.

De school

Pesten is een goed bewaard groepsgeheim: iedere of bijna iedere leerling weet dat in de groep wordt gepest, toch durft niemand het aan leerkracht of ouder te vertellen, uit angst geklikt te hebben of klokkenluider te zijn en, wanneer dit uitkomt, daar zwaar voor gestraft te worden. Het is voor het personeel dan ook niet altijd even makkelijk om pesten te signaleren.

Ouders

Wanneer kinderen worden gepest, durven ze in de meeste gevallen niet aan hun ouders te vertellen dat hen dit overkomt. Ze kunnen bang zijn dat hun ouders naar school gaan, het aan de leerkracht vertellen en dat de leerkracht het verkeerd aanpakt. Ze schamen zich vaak dat hen dit overkomt. Soms denken ze dat ze het gedrag van de pester zelf hebben uitgelokt en het dus verdienen gepest te worden.

Om te voorkomen dat kinderen hun geheim niet aan hun ouders vertellen, zouden ouders daarom uit eigen beweging het onderwerp aan de orde moeten stellen. Hiermee maken ze het volgende duidelijk. In de eerste plaats dat ze er weet van hebben dat kinderen elkaar soms gruwelijk kunnen pesten. Ten tweede kunnen zij daarbij emoties tonen en aan hun kind vertellen dat ze het verschrikkelijk vinden dat kinderen elkaar dit aan doen. En tot slot geven ze, door er over te praten, aan dat, als het hun kind zelf overkomt, het erover mag en moet spreken.

Het gepeste kind

Elk kind loopt een kans gepest te worden, maar sommige kinderen lopen een grotere kans. Dit zijn kinderen die anders zijn, in de buurt zijn, gevoelig zijn en in andere situaties zondebok geweest zijn. *Anders zijn* heeft te maken met de impliciete of expliciete groepsnormen. Is de groepsnorm gemiddeld intelligent, dan loopt een hoogbegaafd of onderpresterend kind een grote kans buitengesloten en zondebok te worden. Is de norm machogedrag, dan lopen die kinderen die dat niet kunnen of willen een grote kans buitengesloten te worden.

In de buurt zijn wil niets anders zeggen dan dat groepsleden meer kans lopen gepest te worden dan kinderen van een andere groep. Het is derhalve een groepsprobleem dat door en met de groep aangepakt en opgelost dient te worden.

Gepeste kinderen zijn ook vaak *gevoelig*. Deze gevoeligheid kan door anderen worden gezien als weekheid of zwakte. Deze kinderen worden uitgeprobeerd; gaan ze huilen of verdedigen zij zich niet, dan verlegt de pester steeds meer zijn of haar grenzen en wordt plagen pesten.

Tot slot *in andere situaties zondebok geweest zijn*. Kinderen die voortdurend worden gepest, worden passief, het grootste aantal kinderen, of provocerend. Passieve zondebokken hebben weinig tot geen vriendjes of vriendinnetjes binnen de groep, staan dus vaak alleen, durven anderen niet meer aan te kijken en huilen makkelijk, wanneer ze worden aangevallen. Provocerende zondebokken zijn angstig én agressief en kunnen zogenaamd irritant gedrag (gaan) vertonen. Beide gedragingen zijn echter aangeleerde gedragingen: reacties op voortdurend gepest en getreiterd zijn geworden. Het probleem is dat echte pesters een zesde zintuig hebben voor zondebok gedrag.

Te verwachten problemen bij de aanpak van pesten

Naast de specifieke problemen per doelgroep, is er sprake van drie algemene problemen bij de aanpak van pesten. Het zijn de psychologische mechanismen: de samenzwering om te zwijgen; het omstandersdilemma en de neiging van omstanders om het slachtoffer van pesten de schuld of een gedeelte van de schuld te geven, ook wel 'blaming the victim' genoemd.

De samenzwering om te zwijgen

De samenzwering om te zwijgen houdt in dat (bijna) iedereen weet dat in de groep wordt gepest, maar dat niemand het aan ouder of leerkracht durft te vertellen. Soms zetten ouders slachtoffers of klasgenoten onder druk er met niemand over te praten.

Een oplossing voor dit probleem is aan leerlingen de macht geven om, met elkaar afgesproken, ongewenste omgangsvormen te signaleren en tegen te gaan. Omdat ook het gepeste kind gevangen zit in of wordt gehouden door de samenzwering om te zwijgen, is de oplossing hiervoor dat, als het kind aan zijn of haar ouders vertelt dat het wordt gepest, de ouder het kind geruststelt en zegt dat de school het zorgvuldig aanpakt. Als volgt. De ouder mag vragen wie het doen, wát zij doen en wáár het pesten plaatsvindt. Deze informatie vertelt de ouder aan de leerkracht, die daarna de volgende, uiterst veilige, werkwijze toepast. Hij/zij schakelt andere volwassenen in: pleinwacht, overblijfmoeder of -vader, vervangers etc.

Zij gaan nu allen letten op de pesters, op de aangegeven gedragingen van de pesters en op de opgegeven plaatsen. Zodra één van hen iets ziet wat op pestgedrag lijkt, neemt deze persoon duidelijk stelling, zegt tegen de pester dat op school op een dergelijke manier niet met elkaar wordt omgegaan en geeft door aan de hiervoor verantwoordelijke persoon (vertrouwenspersoon, directie, leerkracht) wat hij/zij heeft gezien. Deze persoon zet daarna *de hulp aan de pester* in.

Op deze manier aangepakt krijgen ouders van gepeste kinderen noch het gepeste kind het verwijt dat het 'geklikt' heeft. Immers, medewerk(st)ers van de school hebben het zelf geconstateerd en doen er nu iets aan.

Een eenvoudige manier om aan de samenzwering om te zwijgen - zoveel als mogelijk - een einde te maken is in de regels van de leerlingen altijd de regel op te nemen dat niemand mag klikken, maar dat, als de regels worden overtreden, iedereen het recht en de plicht heeft dit aan de leerkracht te vertellen en dat dit geen klikken genoemd wordt.

Het omstandersdilemma

Het omstandersdilemma houdt in dat omstanders, wanneer ze worden geconfronteerd met ongewenste omgangsvormen, zich afvragen of ze stelling moeten nemen. Dit dilemma wordt in de meeste gevallen opgelost met niets doen.

Een oplossing voor dit probleem is de regel met elkaar afspreken en consequent toepassen dat iedereen het recht en de plicht heeft om overtredingen van de met elkaar afgesproken omgangsregels te signaleren, daartegen duidelijk stelling te nemen en, als dat niet helpt, de hulp van de leerkracht in te roepen en dat dit geen klikken is.

Blaming the victim

'Blaming the victim' tot slot houdt in dat we het slachtoffer de schuld of een gedeelte van de schuld geven van het feit dat het geweld ondergaat. Dit mechanisme is van de drie het moeilijkst te doorbreken.

Het enige advies is voortdurend aan leerlingen en ouders duidelijk maken dat niemand er om vraagt om gepest te worden.

Specifieke problemen

Naast de drie psychologische mechanismen, ervaren de volgende groepen specifieke problemen. Het zijn: het gepeste kind, de pester en de ouders van meelopers en pesters. Als volgt.

Het gepeste kind

Een gepest kind heeft in de meeste gevallen door dat het niet voldoet aan de verwachtingen van de ouders. Eén van deze verwachtingen is dat het kind wordt verondersteld makkelijk vriendjes of vriendinnetjes te maken. Aan je ouders nu te moeten vertellen dat je niet makkelijk vriendjes of vriendinnetjes maakt, maar - erger nog - om de een of andere onverklaarbare reden door iedereen wordt buitengesloten, kan kinderen ervan weerhouden aan hun ouders te vertellen dat ze gepest worden. Veel gepeste kinderen doen er dan uiteindelijk ook maar het zwijgen toe en vereenzamen.

Een oplossing voor dit probleem is: duidelijke afspraken maken over het signaleren, de aanpak en preventie van pestgedrag op en buiten school.

De pester

De pester speelt zijn of haar machtsspel. Wanneer het kind in dit spel wordt bedreigd, kan het in verzet komen. Soms blijken pesters echter net zo opgelucht als de slachtoffers bij een duidelijke aanpak. Er wordt immers ook aandacht besteed aan hun onmacht om normaal met andere kinderen een relatie op te bouwen.

Een oplossing voor dit probleem is aan deze kinderen duidelijk maken dat ze een probleem hebben, waarvoor ze hulp kunnen krijgen en hen, bij gebleken noodzaak, te verplichten aan een sociale vaardighedentraining deel te nemen.

De ouders van meelopers en pesters

Ouders hebben vaak moeite hun kind te zien in de rol van meeloper of pester. Onderzoek heeft aangetoond dat de ouders van notoire pesters het agressieve gedrag van hun kind niet zien en hen daarop dan ook niet corrigeren. Ze beschikken daarnaast niet altijd over de juiste informatie. En ook het zich op beperkte schaal voordoen van conflictsituaties tussen groepen kinderen, zorgt ervoor dat ouders nauwelijks beschikken over vergelijkingsmateriaal. Tot slot hoeft een pester op school zich in de thuissituatie niet als pester te manifesteren.

Ouders van pesters, met het pestgedrag van hun kind geconfronteerd, zullen het in de meeste gevallen dan ook ontkennen, bagatelliseren of het slachtoffer en/of hun ouders de schuld geven dat het wordt gepest.

Een oplossing voor dit probleem is over pesters een negatief dossier op te bouwen. Hierin wordt opgenomen wat de school aan pestsituaties heeft gesignaleerd en eraan heeft gedaan. Ouders van pesters, geconfronteerd met het overzicht, kunnen het dan ook niet (meer) ontkennen.

Onderstaand protocol is derhalve een vastgelegde wijze waarop we het pestgedrag van kinderen in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en ook specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

Hoe om te gaan met pesten op school?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

voorwaarden

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.
- Er is voor de school een vertrouwenspersoon aangesteld. Deze persoon verdiept zich in

de problematiek van het pesten d.m.v. cursussen en het lezen van artikelen.

het probleem dat pesten heet

Pesten komt voor in alle groepen van de basisschool.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven/sms
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- somatische klachten (lichamelijke klachten)

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Vijfsporenaanpak

Om pesten daadwerkelijk aan te pakken en op te lossen, wordt de zogenaamde vijfsporenaanpak van het pestprobleem gehanteerd.

Deze aanpak is gericht op de verschillende partijen die betrokken zijn bij pesten: het gepeste kind, de pester, de ouders, de klasgenoten en de school.

Steun bieden aan het kind dat gepest wordt

Naar het kind luisteren en zijn probleem serieus nemen.

Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.

Samen met het kind werken aan oplossingen.

Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining om weerbaar te worden.

Zorgen voor follow-up gesprekken.

Steun bieden aan het kind dat zelf pest

Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent.

Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen.

Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden.

Zorgen dat het kind zich veilig voelt; uitleggen wat jij als leerkracht gaat doen om het pesten te stoppen.

Stel grenzen en verbind daar consequenties aan.

Zorgen voor follow-up gesprekken.

De ouders van het gepeste en van het pestende kind steunen

Ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen.

Ouders op de hoogte houden van pestsituaties.

Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt.

In samenwerking tussen school en ouders het pestprobleem aanpakken. Zowel op school als vanuit de thuissituatie.

Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

De middengroep (de rest van de klas) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem

Met de kinderen praten over pesten en over hun eigen rol daarbij.

Met de kinderen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.

Samen met de kinderen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.

De algemene verantwoordelijkheid van de school

De school zorgt dat de directie, de mentoren en de docenten voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school.

De school neemt stelling tegen het pesten.

De school brengt huidige situatie rond pestbeleid in kaart (bijvoorbeeld via de quick scan pestbeleid).

De school werkt aan een goed beleid rond pesten en veiligheid van leerlingen waar de hele school bij betrokken is.

Adviezen aan de ouders

Ouders van gepeste kinderen

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelf respect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

De 'No-Blame-aanpak'

De No Blame-aanpak is een probleemoplossende methode om met pestproblemen om te gaan. Uitgangspunt is dat het belangrijker is het probleem op te lossen, dan de pester te straffen. De No Blame methode is een positieve manier om pesten aan te pakken, zonder 'beschuldigende' vinger.

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

De methode werkt volgens een vast stappenplan. Kenmerkend is dat een beroep wordt gedaan op de kracht van de groep. Kinderen worden samen verantwoordelijk gemaakt voor de groepssfeer en het welbevinden van hun klasgenootjes.

Deze bestaat uit zeven stappen:

1. *Interview het slachtoffer*

Het gaat er hierbij om dat de begeleider er achter komt door wie de gepeste leerling wordt belaagd. Wie nemen het voortouw; wie zijn de volgers? Maar vooral ook: wat gaat er om in het hoofd van het slachtoffer. Wat is het effect op hem als persoon van wat hem overkomt? Focus je op het gevoel van de leerling. Feitelikheden zijn minder belangrijk. Vraag de leerling als 'huiswerkopdracht' tot uitdrukking te brengen hoe hij zich voelt (opstel, tekening, gedicht) En vraag of je dit product met andere leerlingen mag bespreken. Licht de ouders van de gepeste leerling en van de meest betrokken leerlingen in over je aanpak en vraag of zij erachter kunnen staan. Als dat zo is, kun je de volgende stappen zetten.

2. *Organiseer een gesprek met betrokken leerlingen*

(bij voorkeur 6 tot 8 leerlingen). Pesters, meelopers zowel als leerlingen met een positieve groepsinvloed. Het slachtoffer doet hieraan niet mee.

3. *Leg het probleem uit*

De begeleider vertelt hoe het slachtoffer zich voelt. De begeleider treedt absoluut niet in details, noch verliest zich in ja/nee-discussies rond incidenten of beweerde feiten. Er wordt niet beschuldigd, noch worden er daders aangewezen. Leg de situatie op tafel zonder ook maar iemand te beschuldigen. De situatie is dat een klasgenoot zich op dit moment doodongelukkig voelt. Vertel dat niemand (op dit moment, naar aanleiding van deze situatie) bang hoeft te zijn voor straf, represailles. Iedere beschuldiging draagt de kiem in zich voor hernieuwd intensiever en ondergronds pesten.

4. *Gezamenlijke verantwoordelijkheid*

De begeleider zegt dat in een groep ieder medeverantwoordelijkheid is voor hoe anderen zich voelen. En dat iedereen er aan bijdrage aan kan leveren hoe anderen zich voelen. Sterker nog; iedereen heeft altijd invloed. Als jij stil, rustig bent en je nooit ergens mee bemoeit, heb je ook invloed.

5. *De begeleider vraagt alle deelnemers om met ideeën te komen die er toe bijdragen dat de leerling die besproken wordt, zich gelukkiger gaat voelen.*

Dit kan er toe leiden dat de leerlingen tips hebben voor het slachtoffer. De begeleider becomplimenteert dit en vraagt of hij deze tips mag overbrengen aan het slachtoffer. Er vindt dus een omkering plaats: de leerlingen geven tips aan het slachtoffer en krijgen te horen 'fijn dat jullie meedenken en dat jullie op deze manier de ander helpen'. Daarna kan de begeleider zeggen: 'fijn dat ik die tips van jullie mag overbrengen. Dat ga ik doen. Maar zijn er ook dingen die jullie kunnen en willen doen om er voor te zorgen dat de ander zich prettiger voelt? De begeleider moedigt aan en geeft positieve feedback, maar waakt er voor de leerlingen beloftes tot gedragsverbetering af te dwingen.

6. *Laat het probleem verder aan de groep over*

Geef de leerlingen (en jezelf!) verantwoordelijkheid, rust en invloed. Spreek met hen af dat je

later terugkomt op het probleem. Bedank hen voor het feit dat zij meedenken en meehelpen.

7. *Interview de leerlingen na één of twee weken.*

Vraag alle leerlingen die je eerder hebt gesproken, inclusief de gepeste leerling, na een week of twee, hoe de zaken nu lopen. Wat is er verbeterd? Doe hiervan verslag aan de ouders van de gepeste leerling en de meest betrokken ouders.

Leerkrachten, ouders en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

Handelingswijze voor de leerkracht

Wanneer je pesten signaleert in de groep ga je hiermee aan de slag met als uitgangspunt de vijfsporen aanpak. Je bespreekt het probleem met de ib-er en zorgt dat je goed weet wat er in het pestprotocol staat.

- Je gaat in gesprek met het gepeste kind en biedt vooral steun. Je luistert naar het kind, neemt het probleem serieus en zoekt samen naar mogelijke oplossingen.
- Je gaat in gesprek met het kind dat pest, je bespreekt wat pesten voor de ander betekent, je stelt grenzen en verbindt daar consequenties aan, je legt uit wat je als leerkracht gaat doen om het pesten te stoppen en je helpt de pester om zich aan regels en afspraken te houden.
- Je gaat in gesprek met ouders, je houdt ze op de hoogte van pestsituaties, je geeft informatie en advies, zodat je samen aan de oplossing van het probleem kunt werken. Zo nodig verwijst je ouders door naar deskundige hulp (SMW). Je kunt denken aan een weerbaarheidstraining.
- Je betreft de rest van de klas bij de oplossing van het pestprobleem door te praten over pesten en hun eigen rol daarbij. Je overlegt hoe zij zelf kunnen bijdragen aan mogelijke oplossingen.

Wanneer het probleem niet op te lossen is door in gesprek te gaan met de leerlingen en ouders.

En de steun en begeleiding van de leerkracht niet voldoende lijkt te zijn gaan we gebruik maken van de No Blame – aanpak. De aanpak is uitgebreid beschreven in ons pestprotocol.

Voor deze aanpak wordt een begeleider ingeschakeld. Deze begeleider heeft voor deze aanpak een speciale training gedaan.